

Monumentnummer*: 508467

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 februari 1998
Kadaster deel/nr: 8982/10

*Monumentnaam***

Gebouw 60 (object H)

Complexnummer

508460

Complexnaam

Rijkswerf Willemsoord

*Woonplaats**

Den Helder

*Gemeente**

Den Helder

*Provincie**

Noord-Holland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Willemsoord	60	A	1781 AS	Den Helder		Rijkswerf Willemsoord
Willemsoord	60	B	1781 AS	Den Helder		Rijkswerf Willemsoord
Willemsoord	60	C	1781 AS	Den Helder		Rijkswerf Willemsoord
Willemsoord	60	D	1781 AS	Den Helder		Rijkswerf Willemsoord
Willemsoord	60	F	1781 AS	Den Helder		Rijkswerf Willemsoord

*Kadastrale gemeente**

Den Helder

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5988

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

De WERKPLAATS/LOODS, plaatselijk bekend als gebouw 60, bestaat uit een langgerekt rechthoekig bouwvolume uit de eerste bouwfase (ca. 1823 en vergelijkbaar met de gebouwen met de nrs. 1, 29 en 52) dat in oorsprong onderdak bood aan de masten- en sloepmakerij, sloepenloods en berging gereedschappen; nadien ook aan een stoomwerkplaats. Dit langgerekte volume wordt in de zuidelijke helft onderbroken door een hoog oprijzend bouwvolume uit omstreeks 1916, waarin de machinebankwerkerij (ook wel 'machinaal' genaamd) werd gevestigd. Het gebouw is gesitueerd in de zuidwesthoek van het complex Rijkswerf Willemsoord en vormt samen met de drie

gebouwen met de nrs. 1, 29 en 52 de kern delen van de westelijke gevelwand van de Rijkswerf. De twee bouwvolumes van gebouw nr. 60 worden in het hiernavolgende apart omschreven.

N.B. De aanbouwen aan de noord-, zuid- en oostgevel van de machinebankwerkerij vallen buiten de bescherming.

Omschrijving vml. masten- en sloepmakerij Op rechthoekig grondplan gebouwd pand, bestaande uit één bouwlaag onder een schilddak. De noklijn loopt evenwijdig aan de Weststraat. De oorspronkelijke kapconstructie, bestaande uit een eenvoudige gordingenkap met geschoorde spanten en twee hanebalken boven elkaar, is nog intact. Op de zuidelijke helft wordt dit gebouw onderbroken door het oprijzend bouwvolume van de machinebankwerkerij. Het muurwerk is opgetrokken in rode baksteen, boven een hardstenen plint. De gevels worden afgesloten door een geprofileerde houten gootlijst. In het dak zijn verschillende dakkapellen onder ingestoken schilddak aangebracht, een enkele dakkapel heeft een tongewelf onder ingestoken rondboogdak.

De langsgevels (oost en west) worden geleed door vele vensterassen, waarvan de meeste een houten rondboogvenster bevatten. Deze vensters bestaan uit een rechthoekig twaalfruits venster met verbrede middenstijl en een rondboogvormige bovenlicht met radiale roedenverdeling. De vensters hebben hardstenen lekdorpels en worden bekroond door een strek met hardstenen sluitsteen met diamantkop. Sommige vensters zijn van ijzer. De oorspronkelijke hoofdingangen van het gebouw zijn herkenbaar aan de rond- en korfbogen van hardstenen blokken. De overige oorspronkelijke ingangen zijn herkenbaar aan de dikke draagbalk onder het rondboogvormig bovenlicht. Sommige vensters zijn in de loop der tijd dichtgemetseld of vervangen door een extra ingang.

Omschrijving vml. machinebankwerkerij Op rechthoekig grondplan gebouwde werkplaats, bestaande uit een driebeukig basilicavormig bouwvolume. Het middenschip wordt gedekt door een zadeldak, de twee zijbeuken door een lessenaarsdak. De daken zijn voorzien van een bitumineuze dakbedekking. De noklijn staat loodrecht op de Weststraat. Het middenschip heeft vijf lichtkappen, de zijbeuken elk twaalf. Alle lichtkappen staan haaks op de noklijn van het dak. Het middenschip is breder dan de zijbeuken en hoger opgetrokken, zodat extra daglicht kan binnentreden door de vensterreeks in de zijwanden van het schip. Deze vensterreeksen bestaan uit ijzeren ramen met witglazen ruiten in een meerruitsroedenverdeling.

De draagconstructie bestaat uit een samenstel van geklonken stalen kolommen en liggers. Elke kolom bestaat uit twee stijlen, verstijfd door driehoeken en vastgeklonken op een stalen voet. De kolomvoeten zijn verankerd in een betonfundatie. De kolommen dragen lange liggers die de daken van de zijbeuken en de kap van het middenschip dragen. De kap van het middenschip bestaat uit stalen driehoeksspanten. De dakplaten van bimsceement liggen over de spanten. De gevels hebben een skelet van gewapend beton, bekleed of ingevuld met baksteen.

De voorgevel (west) is opgetrokken in rode baksteen boven een uitgemetselde plint. De voorgevel is zeven vensterassen breed en wordt voorts geleed door lisenen en een getrappt boogfries. De voorgevel heeft zandstenen schouderstukken en een top met zandstenen accenten. Het middenschip is drie assen breed, waarvan de middelste as de breedste is. Deze as bevat een hoge getoogde poort met een dubbele opgeklampte hangdeur en een venster erboven. Het houtwerk van de deur is deels met ijzer beslagen ter versteviging van de constructie. Het getoogde ijzeren venster boven de deur heeft een meerruits roedenverdeling. Aan weerszijden van de middenas bevindt zich een vensteras met twee bovenelkaar geplaatste rechthoekige houten en stalen vensters met meerruits roedenverdelingen. In oorsprong waren alle ramen van smeedijzer gemaakt. De zijbeuken zijn elk twee vensterassen breed en bevatten op elke as een getoogd houten venster met meerruits roedenverdeling. Alle

vensters hebben bakstenen lekdorpels.

De zijgevels (noord en zuid) en achtergevel (oost) zijn door diverse (niet beschermde) recentere aanbouwen aan het oog onttrokken. In oorsprong hadden de zijgevels van de zijbeuken getoogde smeedijzeren vensters met meerruits roedenverdelingen.

Waardering

De bouwvolumes die tezamen gebouw 60 vormen zijn van algemeen belang als historisch functioneel onderdeel van het complex Rijkswerf Willemsoord. Daarnaast is gebouw 60 van belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als merendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een in de 19de eeuw gebouwde werkplaats met magazijn. Door de ligging aan de westrand van het Rijkswerfterrein heeft het gebouw, samen met de woning voor de officier van politie en de gebouwen met de nrs. 1, 28, 29, 47 en 52, beeldbepalende waarde voor het aanzien van de werf vanaf de westzijde.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Magazijn